

**INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA
POŻAROWEGO
DLA
SZKOŁY PODSTAWOWEJ
IM. ALFREDA SZKLARSKIEGO
I
LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCEGO
IM. MARII SKŁODOWSKIEJ-CURIE
W KOZIEGŁOWACH**

Opracowana zgodnie z:

Rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r.
w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów
(Dz. U. Nr 109, poz. 719).

OPRACOWAŁ:	Podpis:	Miejscowość, data: Koziegłowy
ZATWIERDZIŁ:	Podpis:	Miejscowość, data: Koziegłowy

[illegible]

SPIS TREŚCI

PODSTAWA PRAWNA.....	3
ROZDZIAŁ I. PRZEDMIOT I ZAKRES OPRACOWANIA.....	4
ROZDZIAŁ II. WARUNKI OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ.	5
ROZDZIAŁ III. WYPOSAŻENIE W WYMAGANE URZĄDZENIA PRZECIWPOŻAROWE I GAŚNICE ORAZ SPOSOBY PODDAWANIA ICH PRZEGLĄDOM I CZYNNOŚCIOM KONSERWCYJNYM.	12
ROZDZIAŁ IV. SPOSOBY ZABEZPIECZENIA PRAC NIEBEZPIECZNYCH POD WZGLĘDEM POŻAROWYM.....	14
ROZDZIAŁ V. SPOSOBY POSTĘPOWANIA NA WYPADEK POŻARU LUB INNEGO ZAGROŻENIA	18
ROZDZIAŁ VI. WARUNKI I ORGANIZACJA EWAKUACJI ORAZ PRAKTYCZNE SPOSOBY JEJ SPRAWDZANIA.	20
ROZDZIAŁ VII. SPOSOBY ZAPOZNANIA PRACOWNIKÓW I UŻYTKOWNIKÓW OBIEKTU Z PRZEPISAMI PRZECIWPOŻAROWYMI ORAZ TREŚCIĄ PRZEDMIOTOWEJ INSTRUKCJI.....	24
ZAŁĄCZNIKI	27

PODSTAWA PRAWNA

- 1) *Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z 21 kwietnia 2006 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. z 2006 r. Nr 80 poz 563).*
- 2) *Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (tekst jednolity: Dz. U. z 2009 r. Nr 178, poz. 1380 z późn. zm.).*
- 3) *Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z 24 lipca 2009 r. w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych (Dz. U. z 2009 r. Nr 124 poz. 1030).*
- 4) *Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo Budowlane (Dz. U. z 2006 r. Nr 156, poz. 1118 z późn. zm.).*
- 5) *Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 2002 r. Nr 75 poz. 690 z późn. zm.).*
- 6) *PN – 92/N – 01256/01 – Znaki bezpieczeństwa. Ochrona przeciwpożarowa.*
- 7) *PN – 92/N – 01256/02 – Znaki bezpieczeństwa. Ewakuacja.*
- 8) *PN – 567M – 51520 – „ Pożarnicze tablice informacyjne”.*

ROZDZIAŁ I
PRZEDMIOT I ZAKRES OPRACOWANIA.

1. Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego dla Szkoły Podstawowej im. Alfreda Szklarskiego i Liceum Ogólnokształcącego im. M. Skłodowskiej-Curie w Koziegłowach zwana dalej Instrukcją, określa:
 - 1) warunki ochrony przeciwpożarowej, wynikające z przeznaczenia, sposobu użytkowania, magazynowania (składowania) i warunków technicznych obiektu, w tym zagrożenia wybuchem,
 - 2) wyposażenie w wymagane urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice oraz sposoby poddawania ich przeglądowi i czynnościom konserwacyjnym,
 - 3) zasady postępowania w razie pożaru lub innego miejscowego zagrożenia,
 - 4) sposoby zabezpieczenia prac niebezpiecznych pod względem pożarowym,
 - 5) warunki i organizację ewakuacji oraz praktyczne sposoby jej sprawdzania,
 - 6) sposoby zapoznawania pracowników oraz użytkowników obiektu z przepisami przeciwpożarowymi oraz treścią przedmiotowej instrukcji,
 - 7) zadania i obowiązki pracowników oraz stałych użytkowników obiektu w zakresie ochrony przeciwpożarowej,
 - 8) plany obiektu (załącznik nr 5 do Instrukcji) obejmujące jego usytuowanie oraz terenu przyległego, z uwzględnieniem graficznych danych, dotyczących w szczególności:
 - a) powierzchni, wysokości i liczby kondygnacji budynku,
 - b) odległości od obiektów sąsiadujących,
 - c) parametrów pożarowych występujących substancji palnych,
 - d) kategorii zagrożenia ludzi, przewidywanej liczbie osób na każdej kondygnacji i w poszczególnych pomieszczeniach,
 - e) podziału obiektu na strefy pożarowe,
 - f) warunków ewakuacji ze wskazaniem kierunków i wyjść ewakuacyjnych,
 - g) miejsc usytuowania urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic, kurka głównego instalacji gazowej, materiałów niebezpiecznych pożarowo oraz miejsc usytuowania elementów sterujących urządzeniami przeciwpożarowymi,
 - h) hydrantów zewnętrznych,
 - i) dróg pożarowych i innych dróg dojazdowych z zaznaczeniem wjazdów na teren ogrodzony;
 - 9) wskazanie osób opracowujących instrukcję.
2. Postanowienia Instrukcji obowiązują wszystkich pracowników, uczniów i innych użytkowników obiektu.
3. Z treścią Instrukcji pracodawca ma obowiązek zapoznać wszystkich pracowników i uczniów.
4. Przyjęcie do wiadomości postanowień Instrukcji, pracownicy potwierdzają własnoręcznym podpisem na oświadczeniu.
5. Oświadczenie stanowi załącznik nr 4 do Instrukcji. Oświadczenie to należy włączyć do akt osobowych pracownika.
6. Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego powinna być poddawana okresowej aktualizacji, co najmniej raz na dwa lata, a także po każdych zmianach sposobu użytkowania obiektu, lub procesu technologicznego, które mają wpływ na warunki ochrony przeciwpożarowej.

ROZDZIAŁ II.
WARUNKI OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ.**CHARAKTERYSTYKA OBIEKTU****1. Lokalizacja:**

budynek Szkoły Podstawowej i Liceum Ogólnokształcącego, zwany dalej budynkiem, zlokalizowany jest w miejscowości Koziegłowy przy ulicy 3-go Maja 12. Do budynku przylega i jest z nim połączony budynek Gimnazjum. Budynek szkoły sąsiaduje z budynkami mieszkalnymi wolnostojącymi w zabudowie niskiej.

2. Dojście i dojazd do budynku:

do budynku prowadzą dwa dojścia i dojazdy spełniające wymagania obowiązujących przepisów.

Główne wejście do szkoły znajduje się od strony ulicy 3-go Maja. Dodatkowe wejście do budynku mieści się w korytarzu od strony ulicy Warszawskiej.

3. Przeznaczenie:

budynek jest zaprojektowany i przeznaczony do celów oświatowych. Z budynku korzystają uczniowie Szkoły Podstawowej i Liceum Ogólnokształcącego, niekiedy w części licealnej odbywają się zajęcia dla uczniów Gimnazjum.

4. Parametry budynku:

budynek niski (N), dwukondygnacyjny, w części podpiwniczony, murowany ze stropodachem krytym papą ocieplanym styropianem.

Powierzchnia użytkowa: 3010 m².

Powierzchnia zabudowy.

Kubatura: 13643 m³.

UWAGA: Obiekt przybudowany jest jedną z krótszych ścian do budynku Gimnazjum – oddzielony ścianami o odporności ogniowej 60 min. i drzwiami ppoż. o odporności 30 min.

5. Zagospodarowanie budynku:

- ❑ **pawilon I** - parterowy bez podpiwniczenia mieści salę gimnastyczną wraz z zapleczem;
- ❑ **pawilon II** – piętrowy bez podpiwniczenia stanowi dłuższą część szkoły podstawowej z salami lekcyjnymi, pokojem nauczycielskim, szatnią, sanitariatami oraz dwoma klatkami schodowymi;
- ❑ **pawilon III** – parterowy bez podpiwniczenia, stanowi odnogę krótszą części szkoły podstawowej, mieści: dwie sale lekcyjne, z wspólnym zapleczem, korytarz i na jego przedłużeniu pomieszczenie magazynowe;
- ❑ **pawilon IV** – piętrowy całkowicie podpiwniczony, z jedną klatką schodową, mieści: kuchnię z zapleczem, stołówkę, pięć sal lekcyjnych dla dzieci przedszkolnych, gabinet dyrektora przedszkola, zaplecze, sanitariaty oraz kotłownię;
- ❑ **pawilon V** – piętrowy bez piwnic, stanowi część licealną z salami lekcyjnymi, pokojem nauczycielskim, archiwum, biblioteką, sekretariatem, sanitariatami i dwoma klatkami schodowymi;

- ❑ **klatki schodowe** – w budynku występuje pięć klatek schodowych częściowo obudowanych ścianami, nie zamkniętych drzwiami.

6. Rodzaj materiałów palnych występujących w obiekcie:

- 1) gaz używany w kotłowni (CO) i kuchni;
- 2) palny wystrój wnętrz (meble, firanki, zasłony, wykładziny dywanowe) o temp. zapalenia 300-400° C;
- 3) elementy wyposażenia wnętrz i akcesoria komputerów z tworzyw sztucznych o temp. zapalenia 350° C;
- 4) dokumentacja, akta osobowe, zbiory biblioteczne;
- 5) tłuszcze w kuchni;
- 6) wyposażenie sali gimnastycznej.

7. Kategoria zagrożenia ludzi:

- 1) klasyfikacja pożarowa:
budynek został zakwalifikowany do kategorii zagrożenia ludzi ZLIII + I, (sala gimnastyczna, w której może przebywać więcej niż 50 osób, kwalifikuje się do kategorii zagrożenia ludzi ZLI).
- 2) przewidywana ilość osób w budynku:
 - a. łącznie – ok. 320 osób, w tym około 30 nauczycieli i pracowników obsługi,
 - b. część szkoły podstawowej – 220 osób,
 - c. część licealna – 100 osób,

8. Ocena zagrożenia wybuchem

W obiekcie może powstać zagrożenie wybuchem w przypadku awarii lub niewłaściwej eksploatacji instalacji gazowej.

9. Podział obiektu na strefy pożarowe

Budynek stanowi jedną strefę pożarową o powierzchni 3010 m², co pozostaje w zgodzie z przepisami, dopuszczającymi dla tego typu budynku strefę pożarową o powierzchni 8000 m². Oddzielony jest od strefy pożarowej budynku Gimnazjum za pomocą drzwi przeciwpożarowych (klasa odporności ogniowej 30 min) oraz ściany (klasa odporności ogniowej 60 min).

10. Klasa odporności pożarowej

Wymagana klasa odporności pożarowej „D” z elementów nierozprzestrzeniających ognia.

Odporność ogniowa poszczególnych elementów wynosi:

- a. główna konstrukcja nośna R 30,
- b. strop REI 30,
- c. ściany zewnętrzne EI30.

11. Wyposażenie w urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice

Obiekt wyposażony jest w 10 hydrantów wewnętrznych 52 z wężem płaskoskładanym i gaśnice proszkowe do gaszenia pożarów grup A, B, C oraz na kuchni w gaśnicę do gaszenia pożarów grupy F.

12. Zaopatrzenie w wodę do zewnętrznego gaszenia pożaru:

- 1) hydranty zewnętrzne – w okolicy budynku znajdują się dwa hydranty zewnętrzne DN 80. Jeden od strony ulicy 3 – go Maja, drugi od strony ulicy Warszawskiej.

13. Drogi pożarowe:

- 1) dojazd pożarowy do budynku jest możliwy z dwóch stron:
 - a. drogą od ulicy 3 – go Maja z możliwością wjazdu na plac przy boisku od Szkoły Podstawowej,
 - b. drogą od ulicy Warszawskiej z możliwością wjazdu na plac od strony Szkoły Podstawowej,

14. Warunki ewakuacji**1) wyjścia ewakuacyjne:**

- a. z budynku jest w sumie sześć wyjść ewakuacyjnych na zewnątrz, wyjście z kotłowni na zewnątrz i wyjście do drugiej strefy pożarowej (budynek gimnazjum),
- b. wszystkie wyjścia z pomieszczeń na drogi ewakuacyjne zamykane są drzwiami,
- c. wszystkie drzwi ewakuacyjne otwierane są na zewnątrz,
- d. wszystkie drzwi spełniają wymagania co do wysokości i szerokości uwzględniając zasadę, że łączną szerokość drzwi w świetle, stanowiących wyjścia ewakuacyjne z pomieszczenia, należy obliczać proporcjonalnie do liczby osób mogących przebywać w nim równocześnie, przyjmując co najmniej 0,6 m szerokości na 100 osób, przy czym najmniejsza szerokość drzwi w świetle ościeżnicy powinna wynosić 0,9 m.;
- e. z sali gimnastycznej prowadzą dwa wyjścia ewakuacyjne oddalone od siebie o wymaganą odległość.

2) przejścia ewakuacyjne:

- a. długość najdłuższego przejścia ewakuacyjnego nie przekracza dopuszczalnych 40 m,
- b. przejścia ewakuacyjne w budynku prowadzą maksymalnie przez jedno pomieszczenie,
- c. szerokość przejść ewakuacyjnych jest zgodna z przepisem mówiącym, że szerokość przejścia ewakuacyjnego w pomieszczeniu przeznaczonym na pobyt ludzi należy obliczać proporcjonalnie do liczby osób, do których ewakuacji ono służy, przyjmując co najmniej 0,6 m na 100 osób, lecz nie mniej niż 0,9 m, a w przypadku przejścia służącego do ewakuacji do 3 osób — nie mniej niż 0,8 m.

3) dojścia ewakuacyjne:

- a. obudowa poziomych dróg ewakuacyjnych posiada klasę odporności ogniowej wymaganą dla ścian wewnętrznych, nie mniejszą niż EI 15,
- b. minimalna szerokość dróg ewakuacyjnych w budynku jest zgodna z obowiązującymi przepisami,
- c. długość dróg ewakuacyjnych w budynku jest krótsza od maksymalnych określonych w przepisach dla tego typu obiektu,
- d. wysokość dróg ewakuacyjnych w budynku jest wyższa od minimalnej dopuszczalnej,
- e. pionowe drogi ewakuacyjne prowadzą pięcioma klatkami schodowymi obudowanymi ścianami nie zamkniętymi drzwiami,

- f. biegi i spoczniki wykonane są z materiałów niepalnych i spełniają wymagania klasy odporności ogniowej min. R 30,
- g. szerokość schodów i spocznika jest zgodna z obowiązującymi przepisami.

4) oznakowanie

- a. drogi i wyjścia ewakuacyjne są oznakowane zgodnie z obowiązującą PN,
- b. na każdej kondygnacji są wywieszone plany ewakuacji.

5) oświetlenie:

awaryjne oświetlenie ewakuacyjne nie jest wymagane.

15. W budynku zaprojektowano i wykonano następujące instalacje:

- 1) wodno - kanalizacyjną,
- 2) centralnego ogrzewania,
- 3) elektryczną, oświetlenia podstawowego,
- 4) gazową,
- 5) odgromową,
- 6) okablowanie strukturalne:
 - a. telefoniczne,
 - b. komputerowe,
 - c. monitoring,
 - d. radiowęzeł
 - e. sygnalizacji alarmu włamaniowego (sala informatyczna).

16. Zabezpieczenie przeciwpożarowe instalacji użytkowych:

- 1) **instalacja elektryczna** – zastosowano zabezpieczenie w postaci głównego wyłącznika prądu, umieszczonego w przedsionku obok wejścia głównego od strony ulicy 3 Maja;
- 2) **instalacja gazowa** - zastosowano zabezpieczenie w postaci głównego zaworu, umieszczonego na zewnątrz w odpowiednio oznakowanej skrzynce;
- 3) **instalacja odgromowa** – zabezpieczona jest ochronnikami przepięć;
- 4) **główny zawór wody** znajduje się w piwnicy.

GLÓWNE PRZYCZYNY POWSTAWANIA POŻARÓW

- 1. Do najczęstszych przyczyn powstania pożaru w obiektach użyteczności publicznej oraz pomieszczeniach lekcyjnych, biurowych i pomocniczych (magazynach, szatniach) należą:
 - 1) porzucanie nie wygaszanych papierosów i zapalek w miejscach, w których znajdują się materiały palne;
 - 2) zaproszenie ognia;
 - 3) ustawianie rozgrzewających się urządzeń elektrycznych takich jak kuchenki, grzejniki, czajniki, grzałki itp. w bezpośrednim sąsiedztwie mebli biurowych wykonanych z materiałów drewno - podobnych, zasłon, firan lub bezpośrednio na dywanach czy podłodze;
 - 4) pozostawianie po pracy nie wyłączonych spod napięcia odbiorników energii elektrycznej;
 - 5) podłączanie do jednego gniazdka wtykowego kilku odbiorników energii elektrycznej;

- 6) niewłaściwe posługiwanie się i użytkowanie materiałami łatwopalnymi;
- 7) stosowanie materiałów palnych na osłony punktów świetlnych;
- 8) niewłaściwe i nieterminowe przeglądy oraz konserwacja instalacji elektrycznej i odgromowej;
- 9) korzystanie z obluzowanych gniazd wtykowych oraz nieprawidłowo podłączonych przewodów instalacji elektrycznych powodujących silne nagrzewanie się przewodów;
- 10) nieprzestrzeganie środków ostrożności podczas prac pożarowo niebezpiecznych (spawanie, lutowanie, odmrażanie itp.);
- 11) lekkomyślność uczniów w posługiwaniu się materiałami palnymi;
- 12) akty terroru (podpalenie, podłożenie ładunku wybuchowego, świecy dymnej, rozpylenie gazów łzawiących itp.).

PRZYCZYNY ROZPRZESTRZENIANIA SIĘ POŻARU

1. Rozprzestrzenianie się pożaru w budynku może być spowodowane:

- 1) niewłaściwym składowaniem materiałów np. bezpośrednio przy obiekcie, na drogach komunikacji ogólnej;
- 2) brakiem drzwi oddzielających klatki schodowe od korytarzy, piwnic;
- 3) stosowanie palnych okładzin ścian oraz wykładzin dywanowych na drogach komunikacyjnych;
- 4) brakiem podręcznego sprzętu gaśniczego lub nieumiejętnością jego obsługi podczas zaistnienia pożaru;
- 5) poprzez materiał palny nagromadzony:
 - a. w pomieszczeniach sal lekcyjnych w postaci wyposażenia tych sal (mała szybkość rozprzestrzeniania pożaru),
 - b. w pomieszczeniach bibliotek, archiwum poprzez duże nagromadzenie materiałów palnych typu książki, podręczniki, dokumenty itp. (duża szybkość rozprzestrzeniania pożaru),
 - c. w kuchni i kotłowni (duża szybkość rozprzestrzeniania pożaru, możliwość wybuchu),
 - d. w sali gimnastycznej i stołówce poprzez wystrój tych pomieszczeń,
 - e. w pomieszczeniach magazynowych i zapleczu.
- 6) możliwość rozprzestrzeniania się dymu drogami ewakuacyjnymi, korytarzami, klatkami schodowymi.

ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU POŻARU

1. **Czynności zabronione:**

- 1) używanie ognia otwartego oraz palenie tytoniu;
- 2) użytkowanie instalacji, urządzeń i narzędzi niesprawnych technicznie lub w sposób niezgodny z przeznaczeniem;
- 3) pozostawianie po pracy nie wyłączonych spod napięcia odbiorników energii elektrycznej;
- 4) rozgrzewanie za pomocą otwartego ognia smoły i innych materiałów w odległości mniejszej niż 5 m od obiektu;

- 5) rozpalanie ognisk, wysypywanie gorącego popiołu i żużla lub wypalanie wierzchniej warstwy gleby i traw, w miejscu umożliwiającym zapalenie się materiałów palnych albo sąsiednich obiektów;
- 6) składowanie poza budynkami, w odległości mniejszej niż 4 m od granicy działki, materiałów palnych, w tym pozostałości roślinnych, gałęzi i chrustu;
- 7) przechowywanie materiałów palnych w odległości mniejszej niż 0,5 m od urządzeń, których powierzchnie mogą nagrzewać się powyżej 100°C;
- 8) użytkowanie elektrycznych urządzeń ogrzewczych ustawionych bezpośrednio na podłożu palnym, z wyjątkiem urządzeń eksploatowanych zgodnie z warunkami określonymi przez producenta;
- 9) stosowanie na osłony punktów świetlnych materiałów palnych, z wyjątkiem materiałów trudno zapalnych i niezapalnych, jeżeli zostaną umieszczone w odległości co najmniej 0,05 m od żarówki;
- 10) instalowanie opraw oświetleniowych oraz osprzętu instalacji elektrycznych, jak wyłączniki, przełączniki, gniazda wtyczkowe, bezpośrednio na podłożu palnym, jeżeli ich konstrukcja nie zabezpiecza podłoża przed zapaleniem;
- 11) składowanie materiałów na drogach komunikacji ogólnej służących ewakuacji;
- 12) składowanie materiałów palnych na nieużytkowych poddaszach oraz na drogach komunikacji ogólnej w piwnicach;
- 13) przechowywanie pełnych, niepełnych i opróżnionych butli z gazami palnymi na nieużytkowych poddaszach, strychach oraz w piwnicach;
- 14) zamykanie wyjść ewakuacyjnych oraz blokowanie dróg ewakuacyjnych w sposób uniemożliwiający ich natychmiastowe użycie;
- 15) wykorzystywanie drogi ewakuacyjnej z sali widowiskowej lub innej o podobnym znaczeniu, w której następuje jednoczesna wymiana publiczności (użytkowników), jako miejsca oczekiwania na wejście do tej sali;
- 16) uniemożliwianie lub ograniczanie dostępu do:
 - a. hydrantów, podręcznego sprzętu gaśniczego,
 - b. urządzeń uruchamiających instalacje gaśnicze i sterujących takimi instalacjami oraz innymi instalacjami wpływającymi na stan bezpieczeństwa pożarowego obiektu,
 - c. wyjść ewakuacyjnych albo okien dla ekip ratowniczych,
 - d. wyłączników i tablic rozdzielczych prądu elektrycznego oraz kurków głównych instalacji gazowej,
 - e. krat zewnętrznych i okiennic, które zgodnie z przepisami techniczno – budowlanymi, powinny otwierać się od wewnątrz pomieszczenia;
- 17) używanie i przechowywanie materiałów niebezpiecznych pożarowo w niedozwolonej ilości.

2. W budynku należy:

- 1) umieścić w miejscach ogólnie dostępnych instrukcje postępowania na wypadek pożaru, wykazy telefonów alarmowych oraz informację o osobach odpowiedzialnych za zwalczanie pożarów;
- 2) zgodnie z aktualnie obowiązującymi Polskimi Normami oznakować:
 - a. drogi, wyjścia i kierunki ewakuacji,
 - b. miejsca usytuowania urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic,
 - c. miejsca usytuowania elementów sterujących urządzeniami przeciwpożarowymi,

- d. miejsca usytuowania nasady umożliwiającej zasilanie instalacji wodociągowej przeciwpożarowej, kurka głównego instalacji gazowej oraz materiałów niebezpiecznych pożarowo,
 - e. pomieszczenia i tereny z materiałami niebezpiecznymi pożarowo,
 - f. miejsca zbiórki do ewakuacji oraz kluczy do wyjść ewakuacyjnych,
 - g. drzwi przeciwpożarowe,
 - h. drogi pożarowe;
- 3) wykonywać okresowo następujące czynności:
- a. przeprowadzić pomiary rezystancji izolacji przewodów roboczych instalacji elektrycznej, co najmniej raz na 5 lat,
 - b. przeprowadzić pomiary instalacji odgromowej, co najmniej raz na 5 lat,
 - c. usuwać zanieczyszczenia z przewodów kominowych (dymowych i wentylacyjnych), co najmniej raz w roku,
 - d. przeglądy i konserwację hydrantów i podręcznego sprzętu gaśniczego, co najmniej raz w roku;
- 4) monitorować zachowania uczniów oraz osób postronnych znajdujących się na terenie budynku.

ROZDZIAŁ III.**WYPOSAŻENIE W WYMAGANE URZĄDZENIA PRZECIWOPOŻAROWE
I GAŚNICE ORAZ SPOSOBY PODDAWANIA ICH PRZEGLĄDOM
I CZYNNOŚCIOM KONSERWCYJNYM.****1. Urządzenia przeciwpożarowe w obiekcie:**

- 1) stałe urządzenia gaśnicze – nie występują;
- 2) system sygnalizacji pożarowej – nie występuje;
- 3) dźwiękowy system ostrzegawczy – nie występuje;
- 4) urządzenia oddymiające – nie występują;
- 5) dźwigi dla ekip ratowniczych – nie występują;
- 6) instalacja wodociągowa przeciwpożarowa:
 - a. **hydranty wewnętrzne** – w budynku znajduje się 10 hydrantów wewnętrznych HW 52, zasilanych z miejskiej sieci wodociągowej, obejmujących swym zasięgiem cały budynek z wyjątkiem pawilonu nr 3:
 - ❑ sześć hydrantów mieści się na terenie szkoły podstawowej w tym dwa w pionie (parter – piętro) przy wejściu głównym i sekretariacie oraz cztery w pionie po dwa (parter – piętro), przy klatkach schodowych w korytarzu,
 - ❑ cztery hydranty na terenie liceum w pionie po dwa (parter – piętro), przy klatkach schodowych w korytarzu;
 - b. **zasady użycia hydrantu:**
 - ❑ hydranty służą do gaszenia pożarów grupy A tj. ciał stałych,
 - ❑ **za pomocą hydrantów nie należy gasić instalacji i urządzeń elektrycznych pod napięciem,**
 - ❑ zawór hydrantowy wraz z odcinkiem węża zakończonego prądownicą znajduje się w szafce hydrantowej,
 - ❑ obsługa hydrantu odbywa się przez dwie osoby,
 - ❑ po otwarciu szafki hydrantowej jedna osoba rozwija wąż pożarniczy do źródła ognia i otwiera prądownicę przez przekręcenie w położenie „O”, druga osoba za pomocą pokrętła otwiera zawór hydrantowy,
 - ❑ po ugaszeniu pożaru zamykamy zawór hydrantowy, opróżniamy wąż z wody, zamykamy prądownicę i po wysuszeniu węża zwijamy go i zamykamy w szafce hydrantowej w stanie gotowym do następnego użycia;
 - c. **oznakowanie** - miejsca rozmieszczenia hydrantów są oznakowane zgodnie z PN.

2. Wyposażenie w gaśnice.**1) ilość i rodzaje gaśnic:**

- a. ilość gaśnic w obiekcie powinna być zgodna z wymogiem: jedna jednostka masy środka gaśniczego 2 kg (lub 3 dm³) zawartego w gaśnicach przypada każde 100 m² powierzchni strefy pożarowej w budynku,
- b. budynek jest wyposażony w gaśnice:
 - ❑ GP – 4X ABC (7sztuk),
 - ❑ GP – 6X ABC (3 sztuki),
 - ❑ GS – 5X BC (1 sztuka),

2) rozmieszczenie:

- a. gaśnice znajdują się w miejscach nie narażonych na uszkodzenia mechaniczne oraz działanie źródeł ciepła;
- b. z każdego miejsca w budynku, w którym może przebywać człowiek odległość do gaśnicy jest mniejsza niż 30 m.;
- c. do każdej gaśnicy zapewniony jest łatwy dostęp o szerokości min. 1 m;
- d. w budynku znajduje się jedenaście gaśnic, w tym dwie w pionie (parter – piętro) przy wejściu głównym i sekretariacie, po jednej przy czterech klatkach schodowych, sali gimnastycznej, na korytarzu obok sali nr 2, w świetlicy, kotłowni i kuchni;

3) oznakowanie:

miejsca rozmieszczenia gaśnic są oznakowane zgodnie z PN.

4) zasady użycia gaśnic:

- a. zdjąć gaśnicę z wieszaka,
- b. wyciągnąć zawleczkę,
- c. skierować dyszę gaśnicy na źródło ognia,
- d. nacisnąć dźwignię gaśnicy,
- e. po użyciu gaśnicy oddać ją do serwisu celem napełnienia środkiem gaśniczym.

3. Przeglądy i konserwacja gaśnic i hydrantów:

Lp.	Nazwa urządzenia/instalacji	Typ badań	Czasookres badań
1.	Gaśnice	Okresowy przegląd i konserwacja	1 raz w roku
		Przegląd warsztatowy – naprawa okresowa	1 raz na 5 lat
		Naprawy doraźne	Po każdym użyciu lub w wypadku uszkodzenia gaśnicy
2.	Hydranty	Okresowy przegląd, pomiar wydajności i ciśnienia	1 raz w roku
3.	Węże hydrantowe	Próba ciśnieniowa	1 raz na 5 lat

Wszystkich przeglądów i konserwacji powinny dokonywać osoby z odpowiednimi uprawnieniami

**ROZDZIAŁ IV. SPOSOBY ZABEZPIECZENIA PRAC
NIEBEZPIECZNYCH POD WZGLĘDEM POŻAROWYM**

Prace niebezpieczne pożarowo to prace, których prowadzenie może powodować bezpośrednie niebezpieczeństwo pożaru lub wybuchu. Prace niebezpieczne pożarowo, prowadzone poza na stałe wyznaczonym do tego celu miejscem, jak prace remontowo – budowlane związane z użyciem otwartego ognia, prowadzone wewnątrz obiektów, na przyległych do nich terenach a także wszelkie prace remontowo – budowlane wykonywane w strefach zagrożonych wybuchem należy prowadzić w sposób uniemożliwiający powstanie pożaru lub wybuchu.

1. Prace pożarowo niebezpieczne, które mogą być prowadzone na terenie szkoły to:
 - 1) wszelkie prace z otwartym ogniem, podczas których występuje iskrzenie lub nagrzewanie, np.:
 - a. spawanie, cięcie gazowe i elektryczne,
 - b. podgrzewanie instalacji, urządzeń i zaworów,
 - c. podgrzewanie lepiku, smoły itp.
 - 2) wszelkie prace związane ze stosowaniem cieczy, gazów i pyłów, przy których mogą powstać mieszaniny wybuchowe np.:
 - a. przygotowanie do stosowania cieczy, gazów i pyłów,
 - b. stosowanie cieczy do mycia, lakierowania, malowania, klejenia, nasycania,
 - c. suszenie substancji palnych,
 - d. usuwanie pozostałości tych substancji ze stanowisk pracy.

Do przestrzegania postanowień Instrukcji zobowiązani są wszyscy pracownicy uczestniczący bezpośrednio lub pośrednio w wykonywaniu prac pożarowo niebezpiecznych oraz pracownicy nadzorujący przebieg tych prac.

2. Zasady organizacyjne ustalania zabezpieczeń przeciwpożarowych prac pożarowo niebezpiecznych:
 - 1) prace pożarowo niebezpieczne mogą być wykonywane na terenie podmiotu, pod warunkiem spełnienia wymagań z zakresu ochrony przeciwpożarowej, obowiązujących przed i w trakcie ich wykonywania oraz po zakończeniu prac;
 - 2) wymagania, o których mowa poniżej ustalane są komisyjnie, każdorazowo przed rozpoczęciem prac, w oparciu o postanowienia niniejszej instrukcji oraz przepisy szczegółowe;
 - 3) przed rozpoczęciem prac komisja zobowiązana jest:
 - a. ocenić zagrożenie pożarowe w rejonie, w którym będą wykonywane prace,
 - b. ustalić rodzaj przedsięwzięć mających na celu niedopuszczenie do powstania i rozprzestrzeniania się pożaru lub wybuchu,
 - c. wskazać osoby odpowiedzialne za zabezpieczenia miejsca pracy, za przebieg oraz zabezpieczenia miejsca po zakończeniu pracy,
 - 4) zasady działania komisji:
 - a. w skład komisji powinni wejść następujący członkowie:
 - osoba wskazana przez dyrektora szkoły – przewodniczący,
 - kierownik grupy wykonującej prace – członek,
 - osoba ds. zwalczania pożarów – członek.
 - b. prace komisji organizuje przewodniczący,
 - c. komisja ze swoich prac sporządza „Protokół zabezpieczenia przeciwpożarowego

- prac pożarowo niebezpiecznych” wg wzoru podanego w załączniku nr 1,
- d. po wykonaniu zabezpieczeń określonych w/w protokole przewodniczący wydaje pisemne zezwolenie na rozpoczęcie prac wg wzoru podanego w załączniku nr 2,
- e. do obowiązków przewodniczącego należy zorganizowanie i zapewnienie dozoru rejonu prac, zgodnie z ustaleniami zawartymi w „Protokole zabezpieczenia prac pożarowo niebezpiecznych”;
- 5) rozpoczęcie prac następuje po wykonaniu zabezpieczeń określonych w zezwoleniu;
- 6) po zakończeniu prac całość dokumentacji przechowuje pracownik ppoż.
- 1) Przy wykonywaniu prac pożarowo niebezpiecznych niedopuszczalne jest prowadzenie prac niebezpiecznych pożarowo, jak np. spawanie, cięcie mechaniczne lub szlifowanie powodujące iskrzenie, itp. w pomieszczeniach, w których wykonywane są prace z zastosowaniem materiałów palnych.
3. Przygotowanie pomieszczeń, w których będą prowadzone prace pożarowo niebezpieczne polega na:
- 1) oczyszczeniu pomieszczeń lub miejsc gdzie będą wykonywane prace z wszelkich palnych materiałów i zanieczyszczeń,
- 2) odsunięciu na bezpieczną odległość wszelkich przedmiotów,
- 3) zabezpieczeniu przed działaniem np. odprysków spawalniczych materiałów palnych, których odsunięcie na bezpieczną odległość nie jest możliwe, przez osłonięcie ich np. arkuszami blachy,
- 4) sprawdzeniu, czy znajdujące się w sąsiednich pomieszczeniach materiały lub przedmioty podatne na zapalenie wskutek przewodnictwa cieplnego lub rozprysków spawalniczych nie wymagają zastosowania lokalnych zabezpieczeń,
- 5) uszczelnieniu materiałami niepalnymi wszelkich przelotowych otworów instalacyjnych, kablowych, wentylacyjnych itp. znajdujących się w pobliżu miejsca wykonywania prac,
- 6) zabezpieczeniu przed rozpryskami spawalniczymi lub uszkodzeniami mechanicznymi kabli, przewodów elektrycznych oraz instalacyjnych z palną izolacją o ile znajdują się w rejonie zagrożenia wykonywanych prac,
- 7) sprawdzeniu, czy w miejscu planowanych prac lub pomieszczeniach sąsiednich nie prowadzono ostatnio prac malarskich lub innych przy użyciu substancji łatwo zapalnych,
- 8) przygotowaniu w miejscu dokonywania prac min.:
- a. napełnionych wodą metalowych pojemników na rozgrzane odpadki,
- b. materiałów osłonowych i izolacyjnych niezbędnych do zabezpieczenia toku prac,
- c. niezbędnego sprzętu pomiarowego (do pomiaru stężeń par i gazów palnych), podręcznego sprzętu gaśniczego,
- d. zapewnienia stałej drożności wyjść ewakuacyjnych z miejsca prowadzenia prac.
4. Przy wykonywaniu prac niebezpiecznych pożarowo z użyciem cieczy, gazów i pyłów mogących tworzyć z powietrzem mieszaniny wybuchowe należy przestrzegać następujących zasad:
- 1) dążyć do eliminacji lub zmniejszenia stref zagrożonych wybuchem poprzez wentylowanie (grawitacyjne, mechaniczne) lub przewietrzanie pomieszczeń,
- 2) na stanowiskach pracy mogą znajdować się ciecze, gazy i pyły palne w ilości niezbędnej do prowadzenia prac z zachowaniem jej ciągłości,
- 3) zapas substancji na stanowisku pracy powinien być przechowywany w niepalnych, szczelnych opakowaniach,

- 4) pozostawienie opróżnionych opakowań na stanowisku pracy jest zabronione,
- 5) po zakończeniu prac wszystkie naczynia należy szczelnie zamknąć lub zabezpieczyć w inny sposób przed emisją do otoczenia substancji tworzących z powietrzem mieszaniny wybuchowe,
- 6) ciecze, gazy i pyły oraz ich pozostałości nie powinny zalegać na stanowiskach pracy, na urządzeniach czy podłożu,
- 7) rozpoczęcie pracy w pomieszczeniach, w których wcześniej wykonywano inne prace z użyciem łatwo zapalnych cieczy lub palnych gazów, może nastąpić wyłącznie po uprzednim pomiarze stężeń par cieczy lub gazów w pomieszczeniu i stwierdzeniu, nie przekroczenia stężenia równego 10% ich dolnej granicy wybuchowości.
5. Miejsce wykonywania prac niebezpiecznych pożarowo należy wyposażać w podręczny sprzęt gaśniczy w ilości i rodzaj umożliwiający likwidację wszystkich źródeł pożaru.
6. Po zakończeniu prac niebezpiecznych pożarowo należy przeprowadzić dokładną kontrolę czy miejsce prowadzenia prac zostało należycie uprzątnięte i zabezpieczone. Kontrolę taką należy ponowić po 4 godzinach a w razie konieczności po 8 godzinach od czasu zakończenia prac.
7. Prace niebezpieczne pożarowo powinny być wykonywane wyłącznie przez osoby do tego upoważnione, posiadające odpowiednie kwalifikacje, zaś sprzęt do wykonywania prac powinien być sprawny technicznie i zabezpieczony przed możliwością wywołania pożaru.
8. Butle z gazami sprężonymi mogą znajdować się na terenie obiektu wyłącznie w okresie wykonywania prac i pod stałym nadzorem.
9. Osoba, która została upoważniona do nadzorowania prac niebezpiecznych pożarowo powinna w szczególności:
 - 1) znać obowiązujące przepisy przeciwpożarowe oraz nadzorować przestrzeganie tych przepisów przez podległych pracowników;
 - 2) dopilnować aby przed przystąpieniem do prac wykonane zostały wszystkie zalecenia w zakresie zabezpieczenia obiektu;
 - 3) sprawdzać zabezpieczenie przeciwpożarowe stanowisk prac niebezpiecznych pożarowo oraz wydawać polecenia gwarantujące natychmiastową likwidację stwierdzonych niedociągnięć;
 - 4) wstrzymać pracę z chwilą stwierdzenia sytuacji stwarzającej niebezpieczeństwo wystąpienia pożaru;
 - 5) brać udział w kontroli stanowisk, pomieszczeń po zakończeniu prac niebezpiecznych pożarowo.
10. Do obowiązków wykonawcy prac niebezpiecznych pożarowo w szczególności należy:
 - 1) sprawdzenie, czy sprzęt i narzędzia są technicznie sprawne i należycie zabezpieczone przed możliwością zainicjowania i rozprzestrzeniania pożaru;
 - 2) ściśle przestrzeganie zaleceń zawartych w protokole i zezwoleniu na prowadzenie prac;
 - 3) znajomość przepisów przeciwpożarowych, zasad obsługi podręcznego sprzętu gaśniczego oraz postępowania w przypadku powstania pożaru;
 - 4) sprawdzenie przed przystąpieniem do pracy, czy zostały wykonane wszystkie zabezpieczenia przewidziane do danego rodzaju prac niebezpiecznych pożarowo;
 - 5) ściśle przestrzeganie wytycznych zabezpieczenia przewidzianych dla danego rodzaju prac niebezpiecznych;
 - 6) sprawdzenie przed przystąpieniem do pracy, czy stanowisko zostało wyposażone w odpowiednią ilość i rodzaj podręcznego sprzętu gaśniczego;

- 7) rozpoczynanie prac niebezpiecznych pożarowo tylko po otrzymaniu pisemnego zezwolenia, względnie na wyraźne polecenie bezpośredniego przełożonego kierującego tokiem pracy;
- 8) poinstruowanie pomocników o wymaganiach przeciwpożarowych dla wykonywanego rodzaju prac niebezpiecznych pożarowo;
- 9) przerwanie prac w przypadku stwierdzenia sytuacji lub warunków umożliwiających powstanie i rozprzestrzenianie się pożaru oraz zgłoszenie tego faktu przełożonym;
- 10) meldowanie bezpośredniemu przełożonemu o zakończeniu prac pożarowo niebezpiecznych oraz informowanie o ewentualnych faktach zainicjowania ognia, ugaszonego w czasie wykonywania prac;
- 11) dokładne sprawdzenie po zakończeniu pracy stanowiska i jego otoczenia w celu stwierdzenia, czy w czasie wykonywania prac niebezpiecznych pożarowo nie zainicjowano pożaru;
- 12) wykonywanie wszelkich poleceń przełożonych i organów kontrolnych w sprawach związanych z zabezpieczeniem przeciwpożarowym prac i czynności niebezpiecznych pożarowo.

UWAGA! Przed rozpoczęciem prac niebezpiecznych pożarowo, co do których istnieją wątpliwości z określeniem zagrożenia, sposobu zabezpieczenia itp. sposób ich realizacji należy skonsultować z pracownikiem odpowiedzialnym za bezpieczeństwo pożarowe budynku.

ROZDZIAŁ V.

SPOSOBY POSTĘPOWANIA NA WYPADEK POŻARU LUB INNEGO ZAGROŻENIA

1. Zadania i obowiązki dyrektora szkoły lub upoważnionej przez niego osoby w przypadku pożaru lub innego miejscowego zagrożenia:

- 1) kierowanie akcją ratowniczą do czasu przybycia jednostek ratowniczych Państwowej Straży Pożarnej;
- 2) podjęcie decyzji o ewakuacji (w razie konieczności) oraz dopilnowanie opuszczenia budynku;
- 3) przydzielenie zadań poszczególnym pracownikom;
- 4) wskazanie stref lub pomieszczeń, do których należy ewakuować ludzi i mienie;
- 5) koordynowanie współdziałania pracowników;
- 6) zapewnienie ładu i porządku podczas ewakuacji;
- 7) po przybyciu jednostek ratowniczych PSP informowanie dowódcy o sytuacji pożarowej oraz podjętych działaniach;
- 8) udział w pracach sztabu akcji ratowniczej.

2. Zadania i obowiązki użytkowników obiektu:

- 1) Każda osoba znajdująca się w Szkole, która zauważy pożar lub jego przesłanki np. dym oraz inne zdarzenie mogące spowodować zagrożenie powinna niezwłocznie zawiadomić o tym:
 - a. pozostałe osoby znajdujące się w strefie zagrożenia,
 - b. w przypadku ucznia najbliższego pracownika szkoły,
 - c. dyrektora szkoły,
 - d. w uzasadnionych przypadkach gdy nie ma możliwości zaalarmowania personelu szkoły - Państwową Straż Pożarną (nr tel. Straży Pożarnej 998 lub alarmowego 112), a w razie potrzeby takie służby jak: policję, pogotowie energetyczne, pogotowie gazowe, pogotowie wodno-kanalizacyjne;

(wzór meldunku):

po uzyskaniu połączenia telefonicznego ze Strażą Pożarną należy podać:

- ☐ nazwę obiektu i adres (gdzie i co się pali), czy są zagrożeni ludzie;
 - ☐ imię i nazwisko zgłaszającego, stanowisko służbowe, numer telefonu z którego się dzwoni;
 - ☐ słuchawkę można odłożyć dopiero po uzyskaniu potwierdzenia straży o przyjęciu zgłoszenia;
- 2) w przypadku wystąpienia zagrożenia w bezpośrednim sąsiedztwie miejsca pracy lub usłyszeniu sygnału alarmu przystąpić do ewakuacji uczniów;
 - 3) podjąć próbę działań gaśniczych przy pomocy gaśnic i hydrantów wewnętrznych;
 - 4) podporządkować się zarządzeniom kierującego akcją ratowniczą;
 - 5) w razie potrzeby i możliwości przystąpić do ewakuacji mienia;
 - 6) zachować spokój i rozwagę.

3. Każda osoba przystępująca do akcji ratowniczo-gaśniczej powinna pamiętać, że:

- 1) w pierwszej kolejności należy prowadzić ratowanie zagrożonego życia;

- 2) usunąć z zasięgu ognia wszystkie materiały palne;
- 3) wyłączyć wentylację oraz dopływ prądu i gazu do pomieszczeń objętych pożarem;
- 4) nie otwierać bez potrzeby drzwi, okien do pomieszczeń, w których powstał pożar;
- 5) w przypadku próby gaszenia pożaru należy zbliżyć się do źródła ognia i środek gaśniczy kierować na żar, zarzewie ognia, a nie na płomienie;
- 6) wodą nie wolno gasić urządzeń pod napięciem, gdyż jest ona dobrym przewodnikiem prądu i może dojść do porażenia;
- 7) podczas gaszenia pożaru zawsze trzeba mieć drogę odwrotu.

4. Telefony alarmowe:

112

	STRAŻ POŻARNA	998
	POGOTOWIE	999
	POLICJA	997
	STRAŻ MIEJSKA	986
	POGOT. GAZOWE	992
	POGOT. WOD.-KAN.	994
	POGOT. CIEPŁOWN.	993
	POGOT. ENERGET.	991

5. Wykaz osób funkcyjnych:

Imię i Nazwisko	Funkcja	Telefon	Telefon komórkowy
Joanna Lula	Dyrektor szkoły	34/3141256	697038913
Jolanta Wyleciał	Wicedyrektor	34/3141326	
Krzysztof Pluciński	Osoba ds. zwalczania pożarów		

**ROZDZIAŁ VI. WARUNKI I ORGANIZACJA EWAKUACJI
ORAZ PRAKTYCZNE SPOSOBY JEJ SPRAWDZANIA.**

1. Warunki ewakuacji zostały omówione w ustępie 14 rozdziału II Warunki ochrony przeciwpożarowej i odpowiadają obowiązującym przepisom.

2. Organizacja ewakuacji:

- 1) nadrzędnym celem, któremu muszą być podporządkowane inne zadania, jest ratowanie życia ludzkiego. Każdy użytkownik obiektu powinien znać wszystkie drogi ewakuacyjne oraz możliwości wydostania się z pomieszczenia, w którym pracuje lub przebywa. Drogi ewakuacyjne to korytarze, klatki schodowe, drzwi na drogach ewakuacyjnych, schody i wyjścia ewakuacyjne prowadzące na zewnątrz budynku lub do innej strefy pożarowej;
- 2) o konieczności ewakuacji decyzję podejmuje dyrektor szkoły lub osoba przez niego upoważniona, ewentualnie przybyły na miejsce dowódca jednostki straży pożarnej;
- 3) w przypadku wystąpienia pożaru w sali o ewakuacji decyzję podejmuje nauczyciel prowadzący tam zajęcia;
- 4) konieczność ewakuacji zachodzi w chwili bezpośredniego zagrożenia życia i zdrowia osób przebywających w obiekcie a w szczególności w przypadku:
 - a. powstania pożaru lub silnego zadymienia,
 - b. zauważenia dymu rozprzestrzeniającego się po obiekcie bez możliwości stwierdzenia jego źródła,
 - c. sytuacji, kiedy istnieje realne prawdopodobieństwo gwałtownego rozprzestrzeniania się pożaru i odcięcia dróg ewakuacyjnych,
 - d. informacji o ataku terrorystycznym;
- 5) przed ogłoszeniem ewakuacji należy ustalić:
 - a. źródła zagrożenia, lokalizację pożaru, kierunek rozprzestrzeniania się ognia, dymów i gazów toksycznych będących produktami spalania,
 - b. ilość osób bezpośrednio zagrożonych przewidzianych do ewakuacji w pierwszej kolejności,
 - c. stan fizyczny i psychiczny osób przewidzianych do natychmiastowej ewakuacji,
 - d. drogi i kierunki ewakuacji.
- 6) w pierwszej kolejności należy niezwłocznie powiadomić wszystkie osoby przebywające w budynku o powstałym zagrożeniu i konieczności ewakuacji za pomocą ustalonej sygnalizacji;
- 7) sygnałem do ewakuacji jest przerywany sygnał dzwonka (w przypadku braku zasilania sieciowego przerywany sygnał dzwona ręcznego wraz z głosowym powiadomieniem o alarmie) trwający około 1 minuty.
- 8) sygnał do ewakuacji daje wyznaczona osoba przez dyrektora szkoły;
- 9) po ogłoszeniu alarmu w pierwszej kolejności należy ewakuować ludzi znajdujących się w pomieszczeniach, w których powstał pożar, lub które znajdują się na drodze jego rozprzestrzeniania. Należy dążyć do tego, aby wśród ewakuowanych, w pierwszej kolejności były osoby o ograniczonej (z różnych względów) zdolności poruszania się;
- 10) kierujący akcją wyznacza osoby odpowiedzialne za przebieg ewakuacji poszczególnych grup ewakuowanych;
- 11) wychodząc z pomieszczeń zagrożonych należy zachowywać się cicho, nie wywoływać paniki, drzwi do pomieszczenia zostawić zamknięte (nie na klucz);
- 12) należy iść szybko, ale nie wyprzedzać innych aby nie powodować zamieszania;
- 13) w czasie ewakuacji nie popychać i nie ponaglać osób będących w sąsiedztwie;

- 14) ewakuację należy przeprowadzić planowo, zgodnie z kierunkami ewakuacji z poszczególnych pawilonów, w celu uniknięcia i niedopuszczenia do zatarasowania dróg i wyjść ewakuacyjnych;
- 15) w przypadku odcięcia dróg ewakuacji dla ewakuowanych, znajdujących się w strefie zagrożenia, należy zebrać ludzi w miejscu najbardziej oddalonym od źródła pożaru i w miarę możliwości ewakuować się na zewnątrz przy pomocy przybyłych jednostek ratowniczych;
- 16) przy silnym zadymieniu dróg ewakuacyjnych, należy poruszać się wzdłuż ścian, trzymając głowę na wysokości kolan, a usta i nos zasłonić chusteczką ułożoną w maksymalną ilość warstw;
- 17) po wyjściu z budynku należy udać się w bezpieczne miejsce usytuowane poza terenem działania ratowników;
- 18) po zakończeniu ewakuacji należy sprawdzić, czy wszyscy opuścili budynek;
- 19) o ewentualnej ewakuacji mienia decyzję podejmuje dyrektor po zakończeniu ewakuacji ludzi;
- 20) z chwilą przybycia Straży Pożarnej kierujący akcją jest obowiązany złożyć krótki meldunek o przebiegu ewakuacji dowódcy przybyłej jednostki, a następnie podporządkować się jego poleceniom.

3. Obowiązki osób przebywających w budynku w chwili ogłoszenia ewakuacji:

1) Pracownicy obsługi:

- a. przerwać natychmiast pracę;
- b. wykonywać przydzielone zadania w czasie ewakuacji:
 - ☐ wyłączyć główny wyłącznik prądu i gazu,
 - ☐ udać się w okolice przyjazdu straży pożarnej celem skierowania jej w miejsce pożaru,
 - ☐ przystąpić do gaszenia pożaru podręcznym sprzętem gaśniczym,
- c. w czasie ewakuacji zachować ciszę i spokój;

2) uczniowie:

- a. podporządkować się poleceniom nauczyciela, z którym mają zajęcia,
- b. po ogłoszeniu ewakuacji pozostawić swoje rzeczy i uformować przed salą sztyk ewakuacyjny (pary),
- c. w przypadku ogłoszenia ewakuacji podczas przerwy udać się najkrótszą drogą ewakuacji na miejsce zbiórki na zewnątrz budynku,
- d. w czasie ewakuacji zachować ciszę i spokój;

3) nauczyciele:

- a. sprawdzić, czy wszyscy uczniowie są w sali (czy nikt nie wyszedł np. do wc);
- b. otworzyć drzwi sal lekcyjnych, wyprowadzić młodzież na korytarz, apelować o zachowanie spokoju;
- c. uformować grupy ewakuacyjne na korytarzach, wskazać uczniom kierunek ruchu oraz określić miejsce zbiórki na placu szkolnym;
- d. wyprowadzić uczniów, pozostających pod ich opieką, właściwą drogą ewakuacji na wyznaczone miejsce zbiórki znajdujące się na zewnątrz budynku;
- e. sprawdzić pomieszczenie, czy wszyscy je opuścili;
- f. opuszczając salę nauczyciel winien zabrać dziennik lekcyjny i zamknąć drzwi (na klamkę);

g. w miejscu zbiórki nauczyciel winien sprawdzić obecność uczniów (wg dziennika) i w razie braku uczniów bezwzględnie zgłosić ten fakt dyrektorowi szkoły.

nauczyciel ponosi odpowiedzialność za ewakuację uczniów, z którymi ma zajęcia w chwili ogłoszenia alarmu;

4) koordynatorzy ewakuacji wyznaczeni przez dyrektora:

- a. kierują ewakuacją w danych segmentach budynku,
- b. sprawdzają, czy wszyscy opuścili budynek,
- c. składają meldunek dyrektorowi o stanie ewakuacji;

4. Plan ewakuacji.

- 1) w budynku szkoły wyznacza się sześć zasadniczych wyjść ewakuacyjnych:
 - a. Nr 1 – wyjście główne od strony ulicy 3 Maja,
 - b. Nr 2 – wyjście w pawilonie 2 z bliższej klatki schodowej,
 - c. Nr 3 – wyjście w pawilonie 2 z dalszej klatki schodowej,
 - d. Nr 4 – wyjście z pawilonu 1 obok sali gimnastycznej,
 - e. Nr 5 – wyjście z pawilonu 5 z bliższej klatki schodowej,
 - f. Nr 6 – wyjście z pawilonu 5 z dalszej klatki schodowej;
- 2) w budynku szkoły występuje pięć ewakuacyjnych klatek schodowych:
 - a. Nr 1 – klatka schodowa w pawilonie 1,
 - b. Nr 2 – klatka schodowa bliższa w pawilonie 2,
 - c. Nr 3 – klatka schodowa dalsza w pawilonie 2,
 - d. Nr 4 – klatka schodowa bliższa w pawilonie 5,
 - e. Nr 5 – klatka schodowa dalsza w pawilonie 5;
- 3) kierunki ewakuacji:
 - a. Pawilon 1 – ewakuacja wyjściem Nr 4 obok sali gimnastycznej lub wyjściem Nr 3,
 - b. Pawilon 2 – ewakuacja z poziomu piętra klatkami schodowymi Nr 2 i 3, w dół w kierunku najbliższych wyjść ewakuacyjnych Nr 2 i 3, z poziomu parteru w kierunku najbliższych wyjść ewakuacyjnych Nr 2 i 3,
 - c. Pawilon 3 – ewakuacja wyjściem Nr 1 lub Nr 2,
 - d. Pawilon 4 – ewakuacja wyjściem Nr 1 w kierunku głównego wyjścia od ul. 3 Maja,
 - e. Pawilon 5 - ewakuacja z poziomu piętra klatkami schodowymi Nr 4 i 5, w dół w kierunku najbliższych wyjść ewakuacyjnych Nr 4 i 5, z poziomu parteru w kierunku najbliższych wyjść ewakuacyjnych Nr 4 i 5,
 - f. korytarz (łącznik) łączący Szkołę Podstawową z Liceum - ewakuacja w wyjściem Nr 1;
- 4) ewakuacyjny punkt zbiorczy to boisko szkolne (bądź miejsce bezpieczne wyznaczone przez Kierownika Akcji Ratowniczej);
- 5) koordynatorów ewakuacji przedstawia zamieszczona poniżej tabela.

Tabela I koordynatorzy ewakuacji w Szkole Podstawowej i Liceum

Nr rejonu	Pomieszczenia	Osoba odpowiedzialna za ewakuację	Nr tel.	Miejsce zbiórki
-----------	---------------	-----------------------------------	---------	-----------------

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO				WERSJA I
				Strona 23 z 32
I	Szkoła Podstawowa i Liceum Ogólnokształcące (ewakuacja i nadzór nad ewakuacją)	Dyrektor Zespołu Szkół w Koziegłowach lub osoba wyznaczona przez dyrektora Lula Joanna	3141265 kom. 697038913	boisko szkolne
II	Pawilon 4 wraz z łącznikiem	Anna Papka		Jw.
III	Pawilon 5	Magdalena Nowak		Jw.
IV	Liceum (sanitariaty, pomieszczenia magazynowe, socjalne)	Pracownik obsługi z pierwszej zmiany		Jw.
V	Pawilon 2 oraz 3	Maria Janas		Jw.
VI	Pawilon. 1 (sala gimnastyczna)	Osoba prowadząca zajęcia na sali sportowej bądź uroczystość		Jw.
VII	Szkoła Podstawowa (sanitariaty, pomieszczenia magazynowe, socjalne)	Pracownik obsługi z pierwszej zmiany		Jw.

5. Praktyczne sprawdzanie warunków oraz organizacji ewakuacji.

- 1) Cel PSE:
 - a. sprawdzenie skuteczności dotychczasowego sposobu informowania o zagrożeniu oraz systemu powiadamiania o konieczności ewakuacji, w tym reakcji na alarm pożarowy,
 - b. doskonalenie procedur ewakuacji, w tym utrwalanie kierunków ewakuacji i zasad zachowania się,
 - c. koordynacja działań,
 - d. zminimalizowanie możliwości wystąpienia paniki i jej skutków,
 - e. zmierzenie czasu potrzebnego na opuszczenie obiektu przez wszystkie osoby,
 - f. weryfikacja opracowanych zasad postępowania na wypadek pożaru,
 - g. sprawdzenie warunków ewakuacji;
- 2) praktyczne ćwiczenia ewakuacji należy przeprowadzać przynajmniej raz w roku, w pierwszych trzech miesiącach od rozpoczęcia roku szkolnego;
- 3) o planowanym terminie ćwiczeń należy powiadomić przynajmniej z siedmiodniowym wyprzedzeniem Komendanta Powiatowej Straży Pożarnej;
- 4) należy sporządzić plan próbnej ewakuacji określając jej cele i założenia;
- 5) ćwiczenia należy wykonać w sposób nie zapowiadany, zgodnie z procedurami zawartymi w Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego;

- 6) po zakończeniu ćwiczeń dokonać analizy ich przebiegu.

ROZDZIAŁ VII.**SPOSODY ZAPOZNANIA PRACOWNIKÓW I UŻYTKOWNIKÓW OBIEKTU Z PRZEPISAMI PRZECIWPOŻAROWYMI ORAZ TREŚCIĄ PRZEDMIOTOWEJ INSTRUKCJI.**

1. Pracownicy z przepisami przeciwpożarowymi oraz treścią Instrukcji bezpieczeństwa pożarowego zostają zapoznani podczas szkolenia wstępnego przed dopuszczeniem do pracy.
2. Przyjęcie do wiadomości postanowień Instrukcji i odbycie szkolenia pracownicy potwierdzają własnoręcznym podpisem odpowiednio na oświadczeniu (załącznik nr 4) i karcie szkolenia, które dołączane są do akt osobowych.
3. Aktualizacja i uzupełnianie wiadomości z zakresu przepisów przeciwpożarowych odbywa się podczas okresowych szkoleń bhp.
4. Przypominanie zapisów Instrukcji bezpieczeństwa pożarowego oraz informowanie o ich aktualizacji ma miejsce podczas rad pedagogicznych rozpoczynających rok szkolny, oraz podczas analizy próbnych ewakuacji.
5. Pracownicy obsługi o zmianach w Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego są informowani przez dyrektora lub upoważnioną przez niego osobę podczas spotkań zorganizowanych w tym celu.
6. Uczniowie z Instrukcją Bezpieczeństwa Pożarowego są zapoznawani przez wychowawców klas na pierwszych godzinach wychowawczych.

ROZDZIAŁ VIII.**ZADANIA I OBOWIĄZKI STAŁYCH UŻYTKOWNIKÓW OBIEKTU W ZAKRESIE OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ.**

1. Do zadań i obowiązków dyrektora szkoły w zakresie ochrony przeciwpożarowej należy w szczególności:
 - 1) przestrzegać przeciwpożarowych wymagań techniczno-budowlanych, instalacyjnych i technologicznych;
 - 2) wyposażyć budynek w wymagane urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice;
 - 3) zapewnić konserwację oraz naprawy urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic w sposób gwarantujący ich sprawne i niezawodne funkcjonowanie;
 - 4) umieścić w widocznych miejscach instrukcje postępowania na wypadek pożaru wraz z wykazem telefonów alarmowych;
 - 5) zapewnić osobom przebywającym w budynku bezpieczeństwo i możliwość ewakuacji;
 - 6) przygotować budynek do prowadzenia akcji ratowniczej;
 - 7) zapoznać pracowników z przepisami przeciwpożarowymi i Instrukcją Bezpieczeństwa Pożarowego Szkoły;
 - 8) ustalić sposoby postępowania na wypadek powstania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia;
 - 9) oznaczyć, znakami zgodnymi z Polskimi Normami dotyczącymi znaków bezpieczeństwa:

- a. drogi ewakuacyjne (z wyłączeniem budynków mieszkalnych) oraz pomieszczenia, w których w myśl przepisów techniczno-budowlanych wymagane są co najmniej dwa wyjścia ewakuacyjne, w sposób zapewniający dostarczenie informacji niezbędnych do ewakuacji,
- b. miejsca usytuowania urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic,
- c. miejsca usytuowania elementów sterujących urządzeniami przeciwpożarowymi,
- d. miejsca usytuowania przeciwpożarowych wyłączników prądu, kurków głównych instalacji gazowej oraz materiałów niebezpiecznych pożarowo,
- e. pomieszczenia, w których występują materiały niebezpieczne pożarowo,
- f. drabiny ewakuacyjne, rękawy ratownicze, pojemniki z maskami ucieczkowymi, miejsca zbiórki do ewakuacji, miejsca lokalizacji kluczy do wyjść ewakuacyjnych,
- g. dźwigi dla ekip ratowniczych (przeciwpożarowych),
- h. przeciwpożarowe zbiorniki wodne.

Dyrektor szkoły realizuje swe obowiązki poprzez podległych mu pracowników.

2. Zadania i obowiązki pracowników:

- 1) odbyć przeszkolenie w zakresie znajomości podstawowych zasad bezpieczeństwa pożarowego, w tym zapoznać się z Instrukcją Bezpieczeństwa Pożarowego szkoły, z pisemnym potwierdzeniem przyjęcia do wiadomości i zobowiązania się przestrzegania jej;
- 2) dbać o właściwy stan zabezpieczenia przeciwpożarowego oraz utrzymać czystość i porządek w miejscu i na stanowisku pracy;
- 3) informować przełożonego o usterkach, które mogą być przyczyną pożaru;
- 4) nie dokonywać we własnym zakresie żadnych napraw urządzeń elektrycznych;
- 5) po zakończeniu pracy dopilnować sprzątnięcia i zabezpieczenia pomieszczeń, wyłączenia spod napięcia wszystkich urządzeń elektrycznych i wygaszenia zbędnego oświetlenia;
- 6) przestrzegać zasad właściwego przechowywania i stosowania materiałów łatwo zapalnych;
- 7) przestrzegać zakazu palenia tytoniu i używania otwartego ognia;
- 8) nie używać podręcznego sprzętu gaśniczego do celów nie związanych z gaszeniem pożaru, dbać o jego właściwy stan i łatwość dostępu do niego;
- 9) znać i przestrzegać:
 - a. przepisy przeciwpożarowe oraz uczestniczyć w szkoleniach,
 - b. sposoby alarmowania współpracowników i PSP;
 - c. sposoby użycia podręcznego sprzętu gaśniczego,
 - d. zasady zachowania się podczas pożaru i ewakuacji;
- 10) wychowawca ma obowiązek zapoznać uczniów swojej klasy z Instrukcją Bezpieczeństwa Pożarowego szkoły;
- 11) w razie ewakuacji bezpiecznie wyprowadzić uczniów z budynku.

3. Zadania pracownika wyznaczonego do zwalczania pożarów:

- 1) znanie i wykonywanie obowiązków wynikających z niniejszej instrukcji i innych przepisów z zakresu ochrony przeciwpożarowej;
- 2) przeprowadzanie kontroli obiektu pod kątem ochrony przeciwpożarowej, sporządzanie protokołów i wniosków dotyczących poprawy ochrony ppoż.;
- 3) inicjowanie i podejmowanie przedsięwzięć zmierzających do zmniejszenia zagrożenia pożarowego;
- 4) nadzór nad utrzymaniem podręcznego sprzętu gaśniczego, urządzeń ppoż. oraz pożarniczych znaków bezpieczeństwa;
- 5) organizowanie i nadzór nad szkoleniem pożarniczym, uczestniczenie w komisjach i naradach, na których omawiane są zagadnienia ochrony ppoż.;
- 6) dbanie o wyposażenie budynku w niezbędną ilość właściwego podręcznego sprzętu gaśniczego oraz terminowe przeglądy i konserwację;
- 7) prowadzenie dokumentacji związanej z ochroną ppoż.;
- 8) wykonywanie innych zadań związanych z ochroną ppoż. zleconych przez dyrektora szkoły.

ZAŁĄCZNIKI

*Załącznik nr 1 do Instrukcji
Bezpieczeństwa Pożarowego*

....., dn.

**Protokół nr.....
zabezpieczenia przeciwpożarowego prac
niebezpiecznych pożarowo**

1. Nazwa, określenie budynku-pomieszczenia i miejsca, w którym przewiduje się wykonanie prac niebezpiecznych pożarowo.....

.....
.....
.....
.....

2. Kategoria zagrożenia ludzi, obciążenie ogniowe oraz właściwości pożarowe materiałów palnych w pomieszczeniu/miejscu wykonywania prac.....

.....
.....
.....
.....

3. Rodzaj elementów budowlanych, ich zapalność występująca w pomieszczeniach lub rejonie przewidzianym do prowadzenia prac niebezpiecznych pożarowo.....

.....
.....
.....
.....

4. Sposób zabezpieczenia pożarowego pomieszczenia, stanowiska, urządzenia itp. Na okres wykonywania prac niebezpiecznych pożarowo.....

.....
.....
.....
.....

5. Ilość i rodzaje podręcznego sprzętu gaśniczego do zabezpieczenia toku prac niebezpiecznych pożarowo.....

.....
.....
.....
.....

6, Środki i sposób alarmowania współpracowników i straży pożarnej w przypadku powstania pożaru.....

.....

.....

.....

.....

.....

7. Osoba(y) odpowiedzialna(e) za całokształt przygotowania zabezpieczenia przeciwpożarowego toku prac niebezpiecznych pożarowo.....

.....

.....

.....

.....

8. Osoba(y) odpowiedzialna(e) za nadzór nad stanem bezpieczeństwa pożarowego w czasie wykonywania prac niebezpiecznych pożarowo.....

.....

.....

.....

9. Osoba(y) zobowiązana(e) do przeprowadzenia kontroli rejonu prac niebezpiecznych pożarowo po ich zakończeniu.....

.....

.....

.....

.....

Podpisy członków komisji

.....

.....

.....

.....

.....

Załącznik nr 2 do Instrukcji
Bezpieczeństwa Pożarowego

....., dn.

**Zezwolenie nr
na przeprowadzenie prac niebezpiecznych pożarowo**

1. Miejsce prac:
.....
.....

2. Rodzaj prac:.....
.....
.....
.....

3. Czas wykonywania prac, dnia _____ od godz.____ do godz.____

4. Zagrożenie pożarowe w miejscu wykonywania prac
.....
.....
.....

5.Sposób zabezpieczenia miejsca prac przed możliwością zainicjowania pożaru

.....
.....
.....
.....

6. Środki zabezpieczenia

przeciwpożarowe.....
.....
.....
.....

BHP.....
.....
.....
.....

inne.....
.....
.....
.....

7. Sposób wykonywania prac.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

8. Odpowiedzialni za:

1) przygotowanie miejsca prac, środków zabezpieczających i zabezpieczenia toku prac:

_____ wykonano _____
(imię i nazwisko) (podpis)

2) wyłączenie spod napięcia:

_____ wykonano _____
(imię i nazwisko) (podpis)

9. Zezwalam na rozpoczęcie robót:

podpis Dyrektora _____

10. Pracę zakończono dnia _____ godz. _____

11. Stwierdzam odebranie robót

_____ skontrolował _____
(imię i nazwisko) (podpis)

Zatwierdzam: _____, dn.

.....

.....

Załącznik nr 3 do Instrukcji
Bezpieczeństwa Pożarowego

Plan - konspekt ćwiczeń z ewakuacji obiektu lub jego części.

1. Czas i termin przewidywanego ćwiczenia.....
2. Zakres prowadzonej ewakuacji i miejsce zbiórki.....
.....
.....
3. Cel ćwiczeń.....
.....
.....
.....
4. Osoba odpowiedzialna i wyznaczona do wykonania ćwiczenia.
 - 1)
Imię i Nazwisko Stanowisko Funkcja
5. Środki „POZORACJI” np.: nosze, wózki, koce. **Użyto:**
 - 1).....
 - 2).....
6. Powiadomiono Państwową Straż Pożarną pismem z dnia
7. Załączniki: (np. rysunek lub szkic sytuacyjny):
 -
 -

Zatwierdzam

Załącznik nr 4 do Instrukcji
Bezpieczeństwa Pożarowego

..... dn.

.....
Imię i Nazwisko

.....
Stanowisko

OŚWIADCZENIE

Niniejszym oświadczam, że zapoznałem/lam się z postanowieniami zawartymi w Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego i zobowiązuję się do jej przestrzegania.

podpis przyjmującego oświadczenie

podpis pracownika